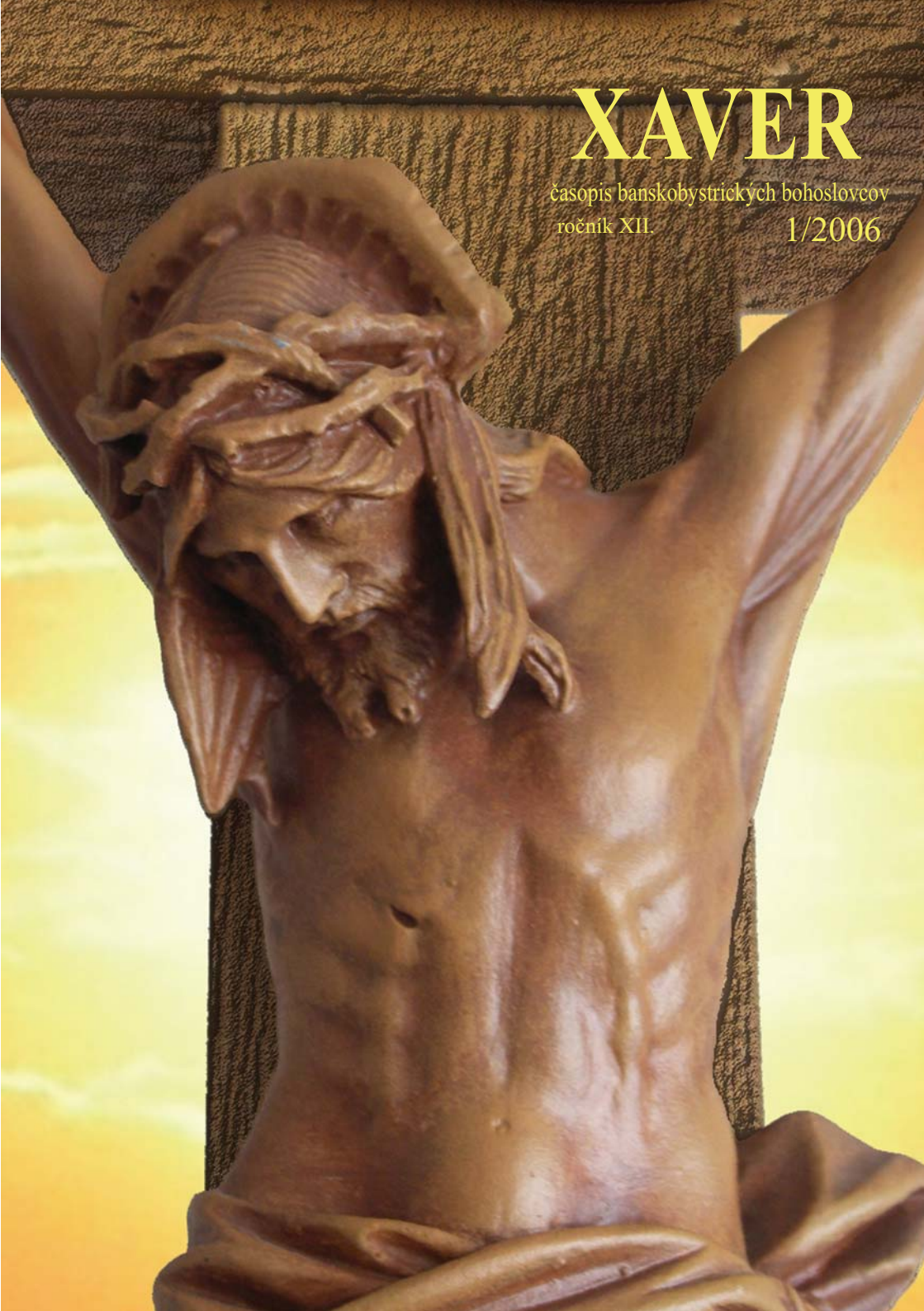
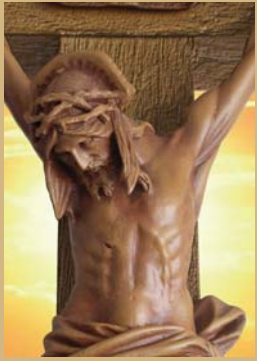

XAVER

časopis banskobystrických bohoslovcov
ročník XII.

1/2006

XAVER

Časopis bohoslovcov
Kňazského seminára
sv. Františka Xaverského
vychádza ako občasník
rozširuje sa svojpomocne
ročník XIII.
číslo 45 (1/2006)

šéfredaktor
Michal Baláž
redaktori
Boris Brutovský
Štefan Čunderlík
vizuálna koncepcia
Pavel Cerovský
technické spracovanie
Ján Kraus
jazyková úprava
Mgr. Erika Brezánka
teologický poradca
PhLic. Ing. Branislav Koppal

adresa redakcie
Kňazský seminár sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Baďín, Slovakia
Tel: (+421) (0) 484182602
e-mail: redakcia@xaver.sk
coverfoto Pavel Cerovský
cirkevné schválenie
Biskupský úrad B. Bystrica, č. 1377/98
registračné číslo
MK SR 1429/96
ISSN 1335-2628

Z O B S A H U

<i>Štefan Čunderlík</i> Škola ako veľká šanca ale aj zlyhanie	6
<i>Milan Tomaga</i> Buď pozdravený, prevzácny kríž!	10
<i>bohoslovcí</i> Krížová cesta	11
<i>-bm-</i> O dvanástej pri studni	15
<i>Erik Pohorelec</i> Posolstvo veľkonočných nediel'	16
<i>ThDr. Marián Bublinc, PhD</i> Boh je láska	18
<i>Richard Lacko</i> Dioecesis Neosolium	20

Úvodník

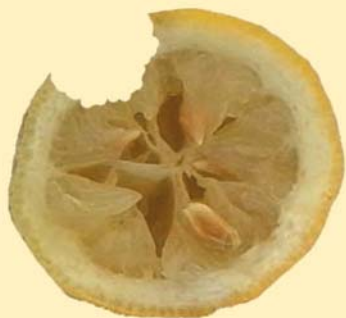
Úvodník

XAVER
3

Michal Baláž

Navarené? Napečené? Upratvané? Nakúpené? Je to poriadna fuška všetko postíhať, aby na sviatky bolo všetko v poriadku. Lenže bolo by to málo, keby bolo pripravené len to hmotné. Na ich slávenie je potrebné pripraviť hlavne dušu. Príprava duše spočíva hlavne v jej očisťovaní (sv. spoveď) a prehlbovaní (pobožnosť krížovej cesty, liturgické slávenia, ...). Máme šancu prežiť tie udalosti, ktoré radikálnym spôsobom zmenili smerovanie ľudského života. Veľká noc je najväčším kresťanským sviatkom. A tak sú nám ponúkané aj najväčšie možnosti na prijatie milostí. Boh nám síce ponúka nekonečne veľa milostí a s radosťou nás naplní, ale len na nás záleží či to bude „za náprstok, vedro, alebo cisternu“. Nech Vám aj náš časopis pomôže zastaviť, pripraviť a prehĺbiť dušu na prijatie ponúkaných Božích darov. Za redakciu Vám prajem príjemné a milostiplné prežitie veľkonočných sviatkov.

Láska.

Slovo, na ktoré sme si zvykli.

Denne pociťujeme jej deficit a rozprávame o tom, ako nám chýba jej prítomnosť, ako jej je vo svete málo.

Zatiaľ je to však iba pri slovách.

Naša odvaha milovať Kristovým rozmerom lásky je akoby ešte len v kolíske. Asi sa jej bojíme. Máme strach prejaviť ľuďom skutočnú lásku, pozornosť, milé slovo.

Slovo, ktoré nebude zahalené rúskom akejsi pseudodiplomacie. Diplomacia, ktorú možno v konečnom dôsledku ťažko konfrontovať s Ježišovým: „Miluj svojho blížneho, ako seba samého!“

Ludský život predsa žijeme len raz. Je darom od Boha a príležitosťou milovať.

Kiežby sme si prestali vyrábať problémy, o ktorých si myslíme, že nám dávajú „dôležitosť“.

Nebojme sa opäť radovať z maličkostí, mať skutočne, reálne a bytostne radi.

Veď predsa milé slovo a úsmev nič nestoja a láska kráča vedno s nimi a robí tento svet znesiteľnejším, krajším a Božím.

Tak teda vstaňme a vykročme... Veď pochopiť seba znamená pochopiť Boha v nás.....

Kde sme to naposledy skončili? Jáj, pri skúškovom. Vtedy ešte so strachom na perách, dnes však s určitou dávkou hrdoosti môžeme povedať, že cez dravý prúd skúšok sme sa šťastne prebrodili do ďalšieho semestra. Inak pre niekoho už dvanásteho, a teda i posledného.

Čo sa týka nejakých zvláštnych udalostí, nič mimoriadne sa neudialo. Do kardinálskeho zboru nikoho z nás nepovýšili, takže život v seminári išiel svojím obvyklým tempom. Je pravda, že niekedy sa hladina zvirila, ale to možno pripisovať blížiacim sa kňazským vysviackam alebo aj niekoľkým akciám v seminári.

Bratia piatci v spolupráci so štvrtákmi pripravili koncom januára, konkrétne na spomienku sv. Tomáša Akvinského, tradičnú akadémiu k tomuto svätcovi. Sv. Tomáš je patrónom filozofov a učencov, a hoci my ani jedno z toho nie sme, aspoň trochu nás to vyrušilo z letargie.

Február bol pomerne pokojným mesiacom, keďže my sme nikomu „valentínky“ posilať nemuseli. Až posledný deň, 28. februára, sa doslova vymykal kontrole. Bol to totiž posledný fašiangový deň. A tak sme ho aj prežili. Večierok pod patronátom bratov tretiakov sa naozaj vydaril. Zasmiali sme sa zo seba i z našich ... predstaven (i/-ých).

Marec bol síce ešte mesiacom chladným, ale od prvého dňa nám bolo nejako horúco. Nie, nebolo ešte skúškové. Spolu s celou Cirkvou sme vstúpili na púšť, aby sme opäť hľadali seba a Krista. Pomohli nám v tom aj kajúce pobožnosti, či spoločné krížové cesty. Z nich vyniká vždy jedna, tá posledná, kedy sú jednotlivými zastaveniami krížovej cesty vybrané priestory seminára. Upravenú verziu vám prinášame v Xaver-i.

No marec bol bohatý aj na iné udalosti. V prvú sobotu k nám zavítali mladí z blízkeho banskobystričského sídliska Fončorda so svojím muzikálom O márnotratom synovi. Po víkend nás čakali celodiecézne rekolekcie, konané z príležitosti 500. výročia narodenia patróna diecézy a seminára sv. Františka Xaverského a 230. výročia vzniku Banskobystrickej diecézy. O pár dní neskôr sme v seminári privítali okolo dvesto mariánskych čitateľov, ktorí prišli k nám na celodiecézne večeradlo. 16. marca k nám zavítal Mons. Ján Bukovský SVD, misionár, diplomat v službách Svätej stolice a rodák zo Slovenska. Začal u nás štafetu prezentácií svojho knižného diela, ktoré je zamerané na odkrytie pastoračnej starostlivosti Vatikánu o Slovensko z doby totality. O duchovné napredovanie sme sa snažili aj počas marcovej duchovnej obnovy, ktorú viedla sr. Dária z Komunity Blahoslavenstiev v Okoličnom. A keďže treba myslieť aj na veľké prázdniny, bratia tretiaci sa koncom mesiaca vybrali na kurz o detských táboroch. V lete ich čaká neľahká, ale krásna úloha: starať sa o miništrantov. Prvé vedomosti si mohli odskúšať už začiatkom apríla, kedy sa niečo cez 30 miništrantov „nasťahovalo“ na víkend do seminára.

A tak sme sa dopracovali až k najväčším sviatkom, ale o nich už nabudúce...

Škola ako veľká šanca ale aj zlyhanie

Súčasťou dnešnej kultúrnej spoločnosti je aj kvalitné vzdelanie. Rodičom určite veľmi záleží, aby ich deti absolvovali školu, ktorá ich čo najviac pripraví do života. Jednou z možností, ktorá sa nám ponúka je katolícka škola (pre nás známejšie je asi pomenovanie cirkevná škola). V Banskej Bystrici na Katolíckom gymnáziu Š. Moysesova pôsobí ako duchovný správca Dp. Mgr. Martin Ďuračka.

1. Pre koho je podľa Vás cirkevná škola určená?
 Cirkevná škola je určená z jedného pohľadu pre deti z kresťanských rodín, alebo pre tie, ktoré sú na ceste viery, aby im pomáhala rozvíjať ich osobné presvedčenie, a aby vyrástli v zrelú kresťanskú osobnosť a z druhého pohľadu, ako o tom píše dokument Katolícka škola na prahu tretieho tisícročia, má si zachovať aj svoj charitatívny charakter, teda je určená aj pre chudobných, ktorých okrem materiálnej chudoby môžeme nájsť aj „medzi deťmi, ktoré stratili skutočný zmysel života, a ktorým chýba akékoľvek nadšenie pre ideály, ktorí nemajú pred sebou nijaké hodnoty a nepoznajú krásu viery, ktoré majú za sebou rozpadnutú rodinu a stratili schopnosť milovať...“ (Katolícka škola na prahu tretieho tisícročia 15.)

2. Od čoho závisí fungovanie cirkevnej školy?

Z materiálneho a právneho hľadiska závisí jednak od štátu, ale aj od zriaďovateľa, ktorým je zvyčajne diecézny biskup alebo predstavený rehoľného spoločenstva. Z hľadiska samotného života školy závisí od riaditeľa a duchovného správcu školy a od každého učiteľa a pedagogického pracovníka školy, lebo „závisí najväčšmi od nich, či katolícka škola môže uskutočniť svoj cieľ, teda utvárať u svojho žiactva ovzdušie preniknuté duchom slobody a lásky podľa evanjelia...“ (Gravissimum educationis 8.)

3. V čom hlavne je iná táto škola od klasickej štátnej?

Práve v tom, že okrem vzdelania, ktoré má byť kvalitné, má ponúkať a vytvárať aj ovzdušie preniknuté duchom slobody a lásky podľa evanjelia.

4. Aké sú dominanty cirkevnej školy?

Dominanty cirkevnej školy sú vhodne vyjadrené v logu katolíckeho cirkevného školstva na Slovensku. Sú štyri. Prvou je rozvíjanie spoločenstva a rodinnosti, ďalšou je odovzdávanie vzdelania, tretia dominanta je zameraná na rozkvet a podporu osobnej viery v Boha a poslednou štvrtou dominantou, ktorú v logu znázorňuje biely štvorček, je výchova pre život, do ktorého by mali žiaci a študenti vstúpiť ako zrelé a slobodné osobnosti, ktorých oporou, motiváciou, nádejou a hybnou silou by mal byť živý Boh.

5. Podľa Vás, cirkevné školy na Slovensku si už našli svoju tvár, alebo ju ešte stále hľadajú?

Na túto otázku je podľa mňa ťažké reagovať, lebo len nedávno som sa stretol s názorom, o ktorom som si myslel, že už v našej spoločnosti zanikol, alebo že je aspoň na veľkom ústupe a to je predstava, že z cirkevnej školy budú všetci buď kňazmi alebo mníškami. Takto možno vidia tvár cirkevnej školy tí, ktorí sa pozerajú na veci veľmi jednoducho a málo sa rozumejú do problematiky školstva. Ja osobne si však myslím, že pre väčšiu časť dnešnej spoločnosti je jasné, čo môžu očakávať od cirkevnej školy a čím je charakteristická. Takže svoju tvár ako svoju charakteristiku a nasmerovanie vo výchovno-vzdelávacom procese si už cirkevné školy na Slovensku podľa mňa našli, aj keď, obrazne povedané, niektoré črty alebo mimiku tváre budú musieť vzhľadom na jednotlivé regióny a kultúrne zmeny, ktoré prináša nová generácia, vždy trochu meniť.

6. Je veľký rozdiel v oblasti intelektuálnej ale aj morálnej medzi jednotlivými cirkevnými školami.

Podobne, ako sú rozdiely medzi jednotlivými štátnymi školami, môžeme ich nájsť aj medzi samotnými cirkevnými školami. Skutočne každá škola je v tomto hodnotení úplne iná, hoci musím podotknúť, že cirkevné školy by sa mali snažiť o to, aby patrili medzi najkvalitnejšie v oblasti vzdelávania a výchovy.

7. Sú žiaci, ktorí absolvujú 4 až 8 rokov takejto školy iní ako tí, čo takúto školu neabsolvujú?

Táto otázka je podľa mňa postavená veľmi čierno-bielo, lebo aj na štátnych a súkromných školách študujú žiaci, ktorí sú veriaci. Avšak cirkevné školy by mali byť schopné vytvoriť spoločenstvo veriacich, a to môže pozitívne vplyvať v období dospievania, čo by malo samozrejme zanechať stopy aj po skončení štúdia. Mňa najviac teší svedectvo personálu z objektov, kam chodievame na niektoré školské akcie,

ktorí spravidla hovoria: „Tie vaše deti sú nejaké iné, akoby sme ani nevedeli, že sú tu...“

8. Rodičia, ktorí sa rozhodujú dať alebo ne dať dieťa na takúto školu. Aké argumenty za by ste im predostreli?

Asi by som ponúkol to, čo mi hovoria samotní rodičia, že cirkevná škola vytvára „vákuum“, ktoré ochraňuje ich deti pred negatívnymi vplyvmi dnešnej spoločnosti. Takže jedným z hlavných argumentov je, že cirkevná škola okrem vzdelania ponúka spoločenstvo preniknuté duchom kresťanskej lásky, ktoré sa snaží pomáhať veriacim rodičom vychovávať a ochraňovať ich deti na základe kresťanských princípov.

9. Je podľa Vás potrebný duchovný správca na cirkevnej škole?

Už z toho čo sme spomenuli vyplýva. Že duchovný správca je súčasťou cirkevnej školy a je pre ňu potrebný...

10. V čom spočíva pastorácia duchovného správcu na takejto škole?

Na jednej strane je moderátorom predmetu náboženstvo a sám ho aj vyučuje. Vykonáva aj dušpastiersku činnosť, teda vysluhuje sviatosti, slúži sv. omšu, je k dispozícii študentom, rodičom, učiteľom a všetkým zamestnancom školy vtedy, keď ho potrebujú, organizuje duch.

obnovy a pod. Jednoducho rozvíja náboženský a rodinný rozmer a má vytvárať a podporovať také aktivity, ktoré napomáhajú vzrastu spomínaného rozmeru.

11. Škola, na ktorej pôsobíte vy, akoby ste ju hodnotili z hľadiska uplatnenia vašich absolventov na vysokých školách.

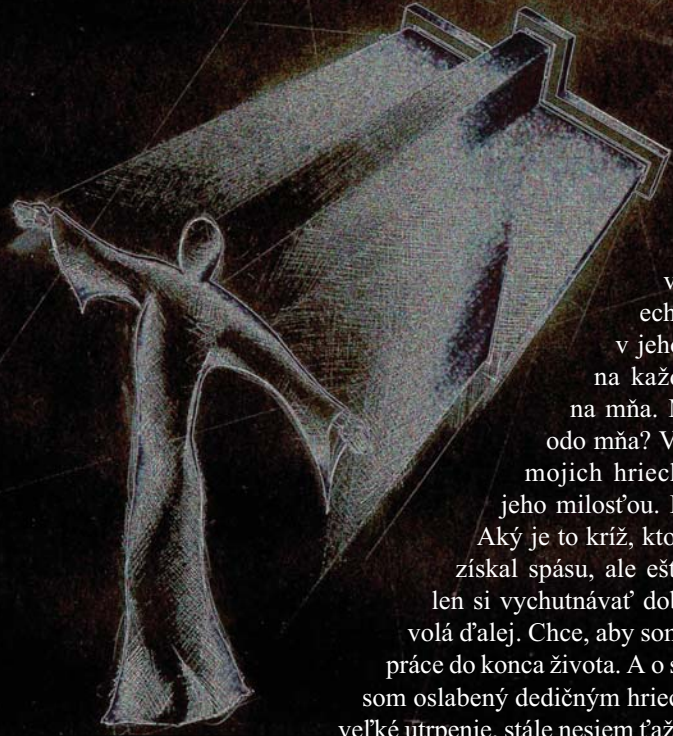
Mám rád Katolícke gymnázium Š. Moysesa a som na túto školu tak zdravo hrdý. Myslím si, že naša škola podáva kvalitné vzdelanie. Dokazujú to aj všeobecné ukazovatele úspešnosti na vysokých školách, kde sa už dlhodobo pohybuje nad 90%.

12. Je teda intelektuálny rozvoj človeka podmienený aj duchovným rozvojom?

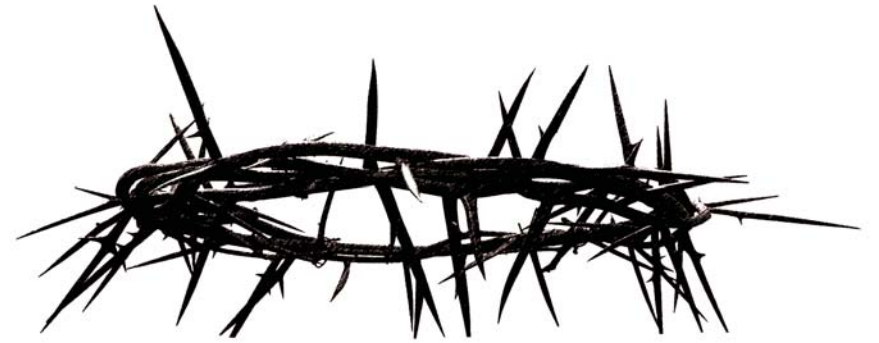
Teraz musím nadviazať na predchádzajúcu otázku. Výsledkom toho, že naša škola má pozitívne hodnotenie a že naši absolventi sa dokážu na vysoké školy nielen dostať, ale na nich aj správne obstať (po intelektuálnej, ale aj duchovnej stránke), závisí nielen od kvality pedagógov a ponúkaného vzdelania, ale je to podmienené aj snahou, svedomitou a zodpovednosťou samotných študentov. Tu sa skrýva odpoveď na samotnú otázku, lebo z rozvoja duchovného rozmeru človeka pramenia aj spomínané vlastnosti.

Buď pozdravený, prevzácny kríž!

Takto pozdravil kríž apoštol Ondrej pred svojou mučeníckou smrťou v gréckom Patrase. Zomrel na kríži v tvare X. Prevzácny je kríž, lebo na ňom Ježiš Kristus vykúpil svet. On trpel za nás a zanechal nám príklad a my máme kráčať v jeho šľapajach. Ťarcha kríža teda čaká na každého, kto ho chce nasledovať. Aj na mňa. Môžem sa pýtať: Prečo to žiada aj odo mňa? Veď on za mňa zomrel, dlžobný úpis mojich hriechov pribil na kríž a som spasený jeho milosťou. Prečo by som mal teda ešte trpieť? Aký je to kríž, ktorý mám ešte niesť? V Ježišovi som získal spásu, ale ešte nie je koniec. Asi nie je cieľom len si vychutnávať dobroty Božieho kráľovstva. Ježiš ma volá ďalej. Chce, aby som mu bol podobný. A na tom je dosť práce do konca života. A o spásu musím každý deň zápasiť, veď som oslabený dedičným hriechom. I keď by som nemal nijaké veľké utrpenie, stále nesiem ťažký kríž svojej hriešnosti. Kým žijem v tele, neuniknem pred ním. Ale musím ho vziať na seba každý deň. Rozhodnúť sa pre dobro, keď mi je blízko zlo. Vytrvať na úzkej ceste, keď ma to láka na širokú a priestrannú. Ako sa spieva v jednej piesni, tou ľahkou cestou kráča veľa ľudí, lenže práve táto vedie do záhuby. A cesta do života má namáhavé stúpanie. Možno teda kresťanský život považovať za radostný? Určite áno. Žalm 84 hovorí: „Stúpajú a sil im stále pribúda, až na Sione uvidia Boha najvyššieho.“ A radosť z víťazstva, ktoré vybojujeme po tuhom boji, je úplná. Ten najtuhší boj už vybojoval Ježiš. Zomiera, ale aj vstáva, akoby porazený, no predsa víťazí. V ňom sa nám utrpenie, ktorým svet pohŕda, stáva predzvesťou večnej radosti. A apoštol Pavol píše, že utrpenia tohto času nie sú hodné porovnávania s budúcou slávou. Utrpenie je dočasu, ale blaženosť ostáva naveky. A Boh nám nedáva kríž nad naše sily, ale ak sme s Kristom, dostávame aj jeho útechu. A myslím, že až v nebi uvidíme zmysel a ovocie všetkých krížov. Máme toľko rôznych trápení. Iný bol Ondrejov kríž, iný Petrov a iný nesie každý z nás. No všetky majú víťazstvo v kríži Ježiša Krista, v ktorom je nádej večného života.

Milan TOMAGA

Krížová cesta

„Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení a ja vás posilním“ (Mt 11,28). Sme pozvaní k rozjímaniu nad Pánovým utrpením a k spoluúčasti na jeho kríži. Toto pozvanie je požehnaním a táto spoluúčasť privilegiom. Vedení Božím Duchom ponorme sa do rán, ktoré nás uzdravili.

I. Posledná večera (Jn 15,9-17)

Posledná večera sa pre mňa sprítomňuje každý deň. Raz bude moja posledná a budem sa zodpovedať z nej. Nie ako som na ňu prichádzal oblečený, ale s akým srdcom otvoreným. Nie, kde som stál a kto sedel, ale či som si srdce pred Pánom roztrhnúť vedel. Nie ako som odchádzal z kázne znudený, ale v srdci Láskou naplnený. Či som tú Lásku bol ochotný aj darovať, veď som dobre vedel, kde ju môžem opäť načerpať. Nebojím sa teda ešte s Láskou zahrávať? Veď príkaz Lásky ma bude každé ráno zobúdzat.

II. Getsemanská záhrada (Lk 22,39-46)

Ježiš v smrteľnej úzkosti. Zaľahla naňho ťarcha hriechu sveta. Ježiš je so svojim Otcom. Zveruje sa mu so svojou úzkosťou a slabosťou, v slzách a krvavom pote sa úplne odovzdáva jeho vôli. Cena za vykúpenie nášho života je príliš vysoká. Len Ježiš ju môže zaplatiť. Otec ho posilňuje, učeníci spia. Nezaspime aj my v duchovnom spánku, aby sme neprišli do pokušenia a nespôsobovali nášmu Pánovi nový zármatok.

I.

II.

III. Zajatie Ježiša (Jn 18,1-9)

Viedol ich jeden z Dvanástich – Judáš Iškariotský. Jeden z tých, ktorých si Ježiš osobitne vyvolil, povolal a prejavil im takto osobitnú lásku. Bol svedkom Ježišovho učenia, znamení a zázrakov... Teraz je na čele tých, ktorí ho idú zajať. Judáš sa postavil na stranu moci temna. Prečo? Zostane to tajomstvom. Možno túžba po peniazoch, neuspokojené ambície, nenaplnené predstavy... Ten, čo bol blízko Pána, vystupuje proti nemu. O chvíľu sa rozutekajú aj ostatní apoštoli. To nám pripomína, že každý musí zápasit' o vernosť Kristovi. „Kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol.“ (1 Kor 10,12). Nikto sa nemôže opierať iba o vlastné sily. Ak máme vytrvať až do konca, treba vždy „bedliť a modliť sa“. (Mt 26,41)

IV. Ježiš pred veľradou (Jn 18,19-23)

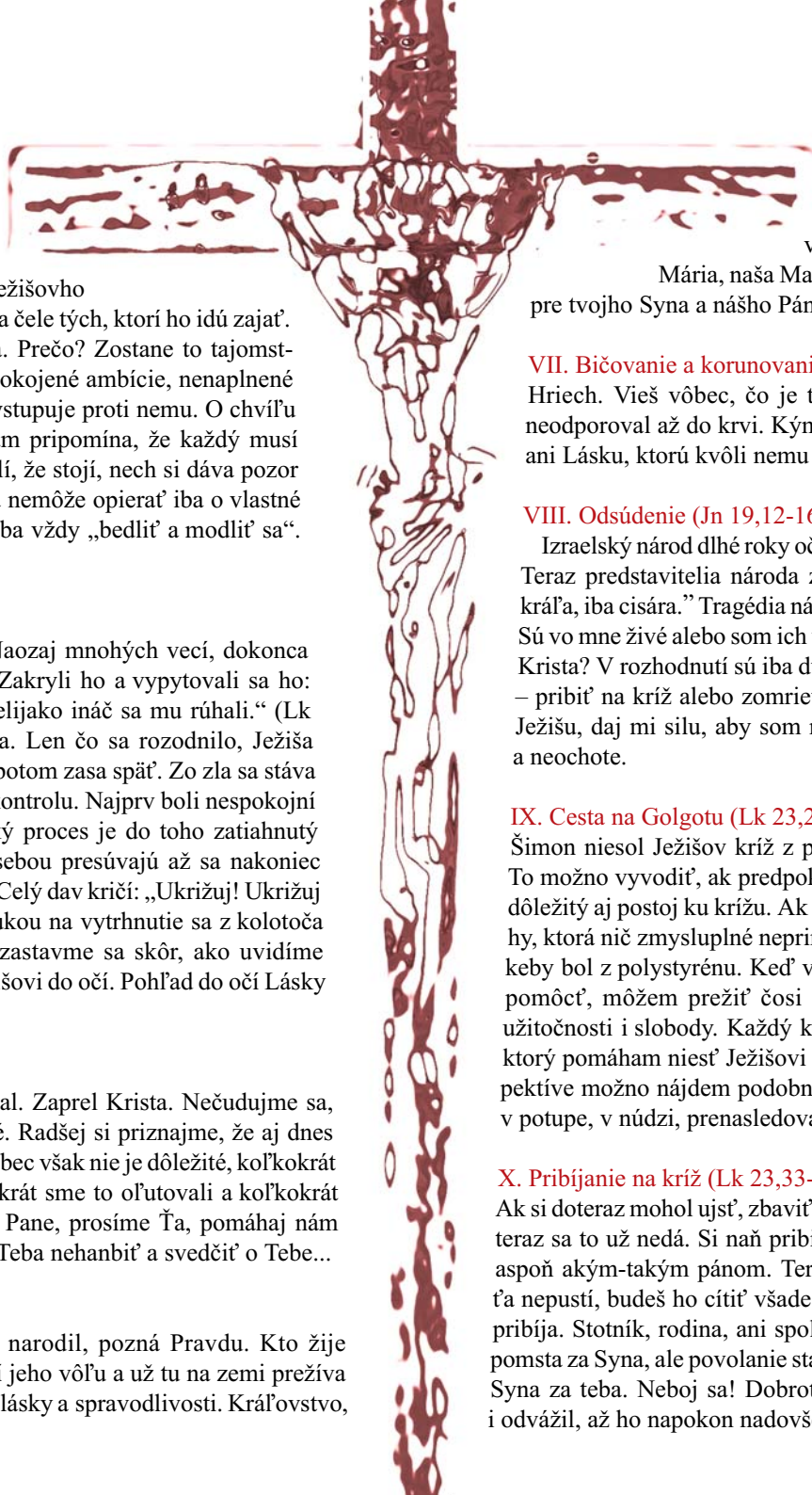
Človek... Čoho všetkého si schopný? Naozaj mnohých vecí, dokonca aj posmievaniu sa samotnému Bohu. „Zakryli ho a vypytovali sa ho: Prorokuj, hádaj kto ťa udrel! A ešte všelijako ináč sa mu rúhali.“ (Lk 22, 64-65). Noc bola na rúhanie krátka. Len čo sa rozodnilo, Ježiša vedú od veľrady a Piláta k Herodesovi, potom zasa späť. Zo zla sa stáva bludný kruh, nad ktorým človek stráca kontrolu. Najprv boli nespokojní veľkňazi a zákonníci. Vyrobiac politický proces je do toho zatiahnutý aj Pilát s Herodesom. Ježiša si medzi sebou presúvajú až sa nakoniec bludný kruh uzatvára tam, kde vznikol... Celý dav kričí: „Ukrižuj! Ukrižuj ho!“ Čas, ktorý venujeme Bohu je ponukou na vytrhnutie sa z kolotoča temností. Ak sme zavalení hriechom, zastavme sa skôr, ako uvidíme krvavé plody našich rúk. Pozrime sa Ježišovi do očí. Pohľad do očí Lásky nás zastaví.

V. Petrovo zapretie (Jn 18,25-27)

Aj apoštol Peter vo svojom živote zlyhal. Zaprel Krista. Nečudujme sa, my by sme urobili v tej chvíli asi to isté. Radšej si priznajme, že aj dnes každým hriechom zapierame Ježiša... Vôbec však nie je dôležité, koľkokrát sme Krista hriechom zapreli, ale koľkokrát sme to oľutovali a koľkokrát sme dokázali vydať o ňom svedectvo... Pane, prosíme Ťa, pomáhaj nám čím menej Ťa zapierať a čím viac sa za Teba nehanbiť a svedčiť o Tebe...

VI. Ježiš pred Pilátom (Jn 18,33-38)

Boh je Pravda a každý, kto sa z neho narodil, pozná Pravdu. Kto žije v Pravde - v Ježišovi Kristovi, vždy plní jeho vôľu a už tu na zemi prežíva nebeské kráľovstvo. Kráľovstvo pokoja, lásky a spravodlivosti. Kráľovstvo,

v ktorom niet nijakej tmy a žiadneho odsúdenia. Pane Ježišu, ďakujeme ti, že ty si náš Kráľ, ktorý nám priniesol vyslobodenie a dáva nám svoje kráľovstvo.

Mária, naša Matka, daj, aby sme vždy mali otvorené srdce pre tvojho Syna a nášho Pána Ježiša Krista.

VII. Bičovanie a korunovanie trnám (Jn 19,1-3)

Hriech. Vieš vôbec, čo je to hriech? Ved' v boji proti nemu si ešte neodporoval až do krvi. Kým nespoznáš, čo je hriech, nebudeš poznať ani Lásku, ktorú kvôli nemu bijú po tvári.

VIII. Odsúdenie (Jn 19,12-16)

Izraelský národ dlhé roky očakával Mesiáša, Kráľa ktorý obnoví Izrael. Teraz predstavitelia národa zavrhujú tento ideál výrokom: „Nemáme kráľa, iba cisára.“ Tragédia národa... Ako pristupujem k svojim ideálom? Sú vo mne živé alebo som ich už stihol odmietnuť, podobne ako veľkňazi Krista? V rozhodnutí sú iba dve cesty: moc a zákon alebo služba a láska – pribiť na kríž alebo zomrieť na kríži. Ako sa rozhodnem? Odsúdený Ježišu, daj mi silu, aby som neodhadzoval svoje ideály kvôli egoizmu a nechote.

IX. Cesta na Golgotu (Lk 23,26-32)

Šimon niesol Ježišov kríž z prinútenia. Je možné, že mu bol príťažký. To možno vyvodit', ak predpokladáme, že pri nesení je okrem hmotnosti dôležitý aj postoj ku krížu. Ak nesiem kríž s vedomím neúčinného námahy, ktorá nič zmysluplné neprináša, iba oberá o sily, bude mi príťažký, aj keby bol z polystyrénu. Keď vezmem kríž z pleca niekoho, komu túžim pomôcť, môžem prežiť čosi celkom odlišné: Vnúternú radosť, pocit užitočnosti i slobody. Každý kríž sa môže stať v mojich očiach krížom, ktorý pomáhám niesť Ježišovi na Golgotu. Objavením kríža v tejto perspektíve možno nájdem podobne ako apoštol Pavol záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, prenasledovaní a v úzkostiach.

X. Pribíjanie na kríž (Lk 23,33-34)

Ak si doteraz mohol ujsť, zbaviť sa svojho kríža, zhodiť ho zo svojich pliec, teraz sa to už nedá. Si naň pribitý. Nesenie kríža nebolo ľahké, ale bol si aspoň akým-takým pánom. Teraz kríž nesie teba, kladie podmienky. Už ťa nepustí, budeš ho cítiť všade na tele. A ešte niečo. Pozri sa, kto ťa naň pribíja. Stotník, rodina, ani spolubrat to nie je... Je to Boh sám. To nie je pomsta za Syna, ale povolanie stať sa pravým synom Toho, ktorý dal svojho Syna za teba. Neboj sa! Dobrotivý Boh tvoj kríž najprv pozorne zmeral i odvážil, až ho napokon nadovšetko požehnal.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

VIII.

IX.

X.

XI.

XI. Kajúci lotor (Lk 23,39-43)

Kým sa zločinec naľavo posmieva Ježišovi, zločinec napravo spoznáva Vykupiteľa. Aké má veľké šťastie! V dnešnom svete sa obrátenie opovážlivo odkladá na poslednú chvíľu. Ako som na tom so svojim obrátením? Pane Ježišu, vo svojom najťažšom utrpení sľubuješ kajúcemu zločincovi najväčšiu milosť. Daj, aby som sa zjednocoval s tebou už teraz, a tak si zaslúžil večné spoločenstvo s tebou v nebi.

XII. Smrť na kríži (Jn 19,28-30)

Všetko je dokonané, všetko dosiahlo svoj koniec. Tajomstvo Božej lásky k nám sa naplnilo. Cena je zaplatená a my sme vykúpení. Kto sa pozerá na ramená kríža, môže si myslieť, že s vypätím objímajú človeka a svet. Objímajú. Hľa, človek! Hľa, sám Boh! V ňom žijeme, hýbeme sa a sme... V týchto roztrvorených ramenách na dreve kríža. Tajomstvo vykúpenia. Ježiš volá k Otcovi. Každý jeho výkrik je svedectvom, že je s Otcom jedno. „Nik nemá väčšiu cenu ako ten, kto položí život za svojich priateľov.“ Sám naplnil tieto slová. Viac dať nemohol.

XIII. Pána Ježiša pochovávajú (Jn 19,38-42)

Ježiša pochovali. Mnohí s ním pochovali aj nádej v neho. Pre iných bol jedným z mnohých prorokov, ktorému stroškotala kariéra. Tak to veľakrát býva aj v našom živote, keď sa nám Ježiš stráca z očí a nevidíme ho. No On je stále pri nás a čaká, kedy uveríme, že príde tretí deň a zmŕtvychvstanie. Prosme Máriu, ktorá jediná nestratila nádej a aj v nesmiernej bolesti, ktorú len Božím zázrakom prežila, dokázala dôverovať a prijímať Otcovu vôľu.

XIV. Zmŕtvychvstanie (Jn 20,11-18)

Vzkriesený Pán sa zjavuje Márii Magdaléne. Žene, ktorou opovrhli všetci. Bola totiž známou verejnou hriešnicou. No Ježiš sa o jej minulosť nezaujímal. Videl do srdca človeka. Stačil len jeden úprimný pohľad, dve slová, a tým bolo povedané všetko. V tej chvíli sa smútok premenil na radosť, plač na smiech. Mária Magdaléna ho uvidela. Teraz sme na rade my...

„Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké.“ (Mt 11,30) Toto dielo trpiacej lásky, ktorá sa celá obetuje, Pán nazýva ľahkým a príjemným. Porovnajme svoje jarmá a bremená s tými, ktoré za nás niesol náš Pán, pouvažujme nad tým, ako ich nesieme a učme sa denne od Toho, ktorý je „tichý a pokorný srdcom“. (Mt 11,29)

Spolupracovali: Pavel Michalovič, Jozef Repko, Peter Sekereš, Milan Tomaga, Marián Rušin, Pavol Gera, Peter Ondřík, Andrej Karcagi, Zdeněk Zoltánfi, Boris Brutovský, Šimon Stančík, Ján Kraus, Erik Pohorelec, sr. Invioláta.

O dvanástej pri studni

Zamyslenie nad stretnutím Ježiša a Samaritánky o modlitbe, podľa duchovnej obnovy sr. Dárie od anjelov z Komunity Blahoslavenstiev.

Ak žijem s Bohom úprimný vzťah, alebo sa oň minimálne snažím, nejde ho udržiavať, či budovať bez modlitby. Modlitba je dialóg, do ktorého vstupuje Boh a ja. To je definícia, ktorú možno vyčítať z katechizmu, či inej vieroučnej literatúry. Ale čo je podstatou modlitby? Kde hľadať odpoveď na tú častú a ťažkú otázku: Čo je modlitba?

V prvom rade si musím uvedomiť, že každá modlitba je stretnutím sa s Bohom (Jn 4,7). A toto stretnutie je nutne osobné. Nik sa nemôže namiesto mňa postaviť pred Boha. Áno, modlia sa za mňa aj iní, ale vedia o mne aspoň toľko, čo ja sám? Poznajú každú moju radosť, moje trápenie? Dokážu pred Boha so sebou priniesť všetko to, čo (chtiac-nechtiac) môžem so sebou priniesť len ja? Nedokážu. Preto modlitba je nutne osobným stretnutím. Žiaden vzťah, ani vzťah k Bohu sa nedá budovať cez prostredníka; ten môže len napomôcť nášmu stretnutiu...

Navyše, toto moje stretnutie sa s Bohom v modlitbe musí spĺňať ďalšiu dôležitú skutočnosť – musí byť cenené z oboch strán. V modlitbe je Boh vždy ten, ktorý sa chce stretnúť. On je ten, ktorý na každé stretnutie čaká ako prvý, nikdy naň nemešká; on po ňom túži. Otázne je, či po ňom túžim aj ja? Prichádzam do modlitby preto, že chcem a nie preto, že „musím“? Lebo ak len „musím“, robím modlitbu núteným stretnutím; takým ako sú napr. predvolania na nejaké úrady. Ruku na srdce, kto z nás sa z týchto stretnutí teší? A čo nám dávajú? Nie sú často len vyčerpaním?

Keď však vstupujem do modlitby, lebo chcem, musím do nej vstupovať úprimne, s pravdou o sebe samom. Boh ma predsa pozná! Vie, čo je vo mne; vie, čo „hrám“ a čo som... (Jn 4,17) Pritom sa ale nemusím báť, že by ma neprijal. Hoci vidí všetky moje chyby, prijme ma. To preto, že jedine on môže sňať bremeno chýb z mojich pliec a niesť ho na svojich ako kedysi.

Na príklade ženy – Samaritánky (Jn 4, 9) nachádzam istotu, že niet miesta a času, kde a kedy by sa Boh odmietol so mnou stretnúť. Vidím, že Boh víta v modlitbe každého; i toho, o kom by bola spoločnosť „presvedčená“, že nepatrí pred jeho tvár... Všetci sme stvorení na jeho obraz, sme si teda všetci v tomto rovni a máme rovnaký nárok na svoj Originál.

No i uvedomenie si tohto všetkého je málo na utvorenie obrazu o tom, čím má modlitba byť. Ak mi modlitba nie je zanechaním mojich mylných predstáv a chýb, načerpaním Boha a jeho vôle (Jn 4, 28-29), nie je ničím iným, iba časom plným chlácholenia svojho ega (ktorý napriek tomu môže vo svojej všemohúcnosti môj Partner v dialógu premeniť na požehnaný čas...). Tak ešte raz: Čo je pre mňa modlitba?

Posolstvo veľkonočných nediel'

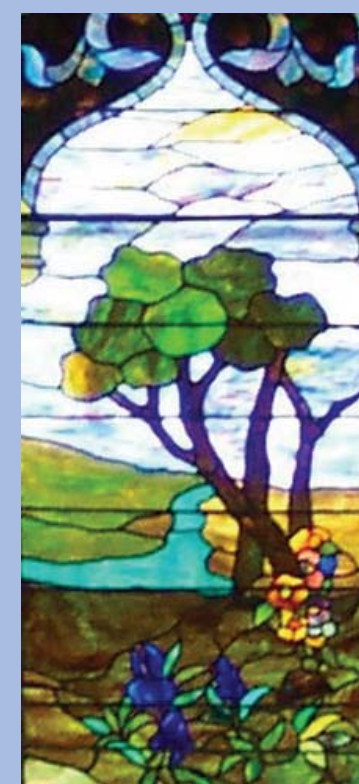
Skúsenosť hovorí, že sviatočné vrcholy potrebujú istý čas doznievať, a tak aj víťazstvo zmŕtvychvstania Ježiša Krista potrebuje určitý čas na uvedenie si tejto skutočnosti. Cirkve na celom svete počas veľkonočného obdobia jasá nevýslovnou radosťou spievajúc slávnostné aleluja, ako nám to dokumentuje aj sv. Atanáž: „Päťdesiat dní od nedele Zmŕtvychvstania Pána do nedele Zoslania Ducha Svätého sa slávi s radosným jasotom ako jeden sviatočný deň, ako - veľký deň Pána.“ Symbolickým vyjadrením našej vďaky je predpis, podľa ktorého má byť paškál umiestnený po celých 50 dní na očiach ľudu v blízkosti oltára a má horieť počas všetkých bohoslužieb. A čo je pre každú veľkonočnú nedeľu charakteristické?

Prvý týždeň veľkonočnej doby tvorí veľkonočná oktáva. V minulosti sa počas tohto týždňa novokrstenici viac vhlbili do tajomstiev sv. omše. Tento týždeň sa nazýval aj „Biely týždeň“ kvôli bielu odevu nových členov Cirkvi. Končil Bielou nedeľou. Tento zvyk pretrval až do 18. storočia.

Druhá nedeľa, Nedeľa Božieho Milosrdenstva dostala pomenovanie pri príležitosti svätorečenia sestry Faustíny v blahej pamäti Jánom Pavlom II. Veriaci v tomto čase s dôverou upierajú zrak na milosrdnú tvár Otca prosiac o načerpanie si zo studne odpustenia za svoje hriechy.

Tretou nedeľou, nazývanou aj biblickou, si veriaci viac uvedomujú dôležitosť Svätého písma v ich každodennom duchovnom živote. A tak aj texty čítaní v tento deň poukazujú na význam Božieho slova v živote apoštolov prvotnej Cirkvi.

Štvrtá, známa ako Nedeľa Dobrého Pastiera, je zasvätená novým kňazským a rehoľným povolaniam. Veriaci ľud prosí svojho najväčšieho Pastiera o vzbudenie túžby u mladých naplno sa zasvätiť Kristovi. Seminaristi v tento deň „vyrážajú“ do farností povzbudiť ľudí do tejto služby.

Piata a šiesta nedeľa na svoje prívlastky ešte len čaká, no kresťanský ľud ešte stále dýcha slávnostnou atmosférou.

Naproti tomu siedma nedeľa je venovaná podpore masmédií ohlasujúcich evanjeliu blahozvešť. Materiálnou či duchovnou pomocou vyjadrujeme jednotu s posolstvom vzkrieseného Pána „... hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu.“

Každá nedeľa je niečím výnimočná, no spoločné majú jedno: stávajú sa pre nás Božím dielom vykúpenia ľudského stvorenia.

Boh je láska

Prvá encyklika pápeža Benedikta XVI.

Problémom človeka od nepamäti je jeho túžba vzlietnuť. Hovorí nám o tom už starý grécky mýtus Daidalos a Ikaros. Podľa tejto báje to boli otec a syn, ktorých uväznil krétsky kráľ Minos. Obaja chceli z väzenia ujsť. Jediná cesta bola cesta vzduchom. Daidalos skonštruoval umelé krídla, voskom pripevnil perie na kostry a so synom sa učili lietať. Otec pripomenul synovi veľmi dôrazne, aby bol pri lietaní disciplinovaný a držal sa v správnej výške. Ani veľmi nízko, pretože sa mu zmáča perie od morskej peny, ani veľmi vysoko, pretože by sa vosk v slnečnej páľave rozpustil. Nadišiel deň odletu. Obidvaja nechávajú za sebou Krétu, ale nad Egejským morom dochádza k nešťastiu. Ikaros sa neudržal a zaplavený pocitom slobody letí stále vyššie. Tam sa na slnečnom voze prechádza boh slnka. V jeho žiare zhoria Ikarove krídla. Ikaros zomiera a Daidalos oplakáva svojho syna.

Čo zostáva človekovi na tomto svete? Zažiť pocit slobody, vzlietnuť a padnúť, alebo žiť životom disciplinovaným, ani príliš hore, ani celkom dole. Niekde v strede. Jedno neprežije, druhé ho nebaví. Je nejaké východisko? Človek ho hľadal od nepamäti.

Riešenia sú rozličné.

1. Mýtus o Prometeovi je veľmi známy. Jeho najznámejšia časť hovorí o tom, ako Prometheus – titan, ktorý bojoval spočiatku na strane bohov, miloval aj ľudí a chcel im pomôcť. Ukradol oheň z Olympu a priniesol ho na zem. Zato ho prikázal najvyšší boh Zeus prikovať na Kaukaze, čo Hefaios aj urobil a za trest prichádzal každý deň Zeov orol, aby mu vyďobal pečeň. Tá mu vždy v noci dorástla, takže mal trpieť naveky.

Ukradnúť oheň bohom – to bola odveká túžba ľudstva a pomocou tohto ohňa sa im stať bližším, alebo úplne sa k nim pozdvihnúť. Človek túži ísť hore, potrebuje rásť, nemôže zostať nečinne na zemi. Myslí, že sa mu to podarí krádežou. Grécka predstava božstva je taká, že ak chcem niečo do boha mať, musím mu to ukradnúť.

2. Gréci považovali za prvopočiatok všetkého chaos, neporiadok. Aby sa svet stal svetom, musel sa vytvoriť poriadok. Tento nazvali kozmos. To znamená niečo pekné, krásne, usporiadané. Ich skúsenosť im však hovorila, že kozmos netrvá naveky, že mestá sa stavajú i búrajú, vznikajú vojny, menia sa politické systémy. Báli sa vždy návratu chaosu. Preto nebo a zem v ich mýtoch ožili, už to neboli neosobné sily počiatku, a tak mohol medzi nimi začať pôsobiť Eros – veľká tvorivá sila, ktorá pôsobí medzi nebom a zemou. Zem dvíha hore a nebo sa skláňa k zemi na základe erosu. Nebo a zem sa spojili a zrodili živé bytosti podobné ľuďom – titanov a titanky. Okolo erosu vytvorili Gréci množstvo bohov i bohýň, najznámejšou je Venuša, Afrodita, Ištar, Aštarta. Je to jedno a to isté pomenovanie pre Afroditu. Eros je láska medzi mužom a ženou, je to ich vzájomná príťažlivosť a jej krása – krása tejto lásky je tak veľká, nádherná, že sa zdá, akoby ona bola skutočne možnosťou spojiť nebo so zemou, akoby bola zábleskom niečoho božského na tejto zemi. Gréci to využili a začali sláviť vo svojich chrámoch sviatky plodnosti. Pestovali posvätnú prostitúciu. Tým však sa žena nestávala bohyňou, ale naopak – prostriedkom na uspokojenie muža. Nebo sa tak nestretlo so zemou, človek sa zdegradoval na vec, eros na sex a sex na tovar. Na tejto úrovni zostáva v podstate dodnes pod rozličnými maskami.

3. U Grékov a ani v iných náboženstvách nenachádzame riešenie. Túžba človeka lietať, spojiť sa s božstvom, nezostať na zemi, presiahnuť seba samého však zostáva. Je to v ľudstve od nepamäti. Biblia sa týmto témam nevyhýba. Ponúka nám rozprávanie o Babylonskej veži. Postavme si vežu, ktorá dosiahne až po nebo. Spojme ľudskými silami nebo so zemou. Odpovedá: nedá sa. Taká veža sa dá postaviť iba zhora. Boh sa musí skloniť k nám. Odpovedať na naše túžby. To je tretie riešenie. Každé iné je zlé a zle sa končí. Nemôžeme si sami spraviť krídla, ani čosi ukradnúť, ani eros ako taký nie je božská sila, ale zneužitý degruduje človeka, aj seba samého.

Skloní sa však Boh k nám? Grécky rozum, ktorý zašiel oveľa ďalej ako grécke náboženstvo a vrcholí v Aristotelovi hovorí, že nie. Musí existovať prvotná príčina všetkých vecí, musí byť jeden jediný Nehýbaný hýbateľ, musí byť dobro, po ktorom človek túži, ale prečo by sa mal k človekovi skláňať? Je milovaný, ale prečo by mal milovať? To predsa nie je logické. Musí byť šťastný sám v sebe, nepotrebuje iných. Áno, tu končí logika a slova sa ujíma viera. A tá nám hovorí – Boh je Otec, miluje nás a skláňa sa k nám vo svojom Synovi Ježišovi Kristovi. Všetky ostatné pokusy sú nedostatočné. Avšak Boh je láska a my sme ju spoznali a uverili sme v ňu. Boh nášho Pána Ježiša Krista je niekto, kto nemá na tomto svete konkurenciu. Aj o tomto nám hovorí prvá encyklika Benedikta XVI. Nemôžeme spraviť nič lepšie ako zobrať, čítať, uvažovať a žiť...

DIOECESIS NEOSOLIUM

Dvestotridsať rokov od založenia Banskobystrickej diecézy

Ostrihonské arcibiskupstvo malo v našich dejinách vždy mimoriadne postavenie. Do tohto arcibiskupstva patrila menšia časť dnešného severozápadného Maďarska s výnimkou Šariša, Zemplína a Abova. Začiatkom 12. storočia bola z neho vyčlenená Nitrianska diecéza (po jej obnovení). Najvzdialenejšie miesto od Ostrihomu Spiš získal koncom 12. storočia zvláštne a do značnej miery aj samostatné postavenie v rámci arcidiecézy. Vzniklo tu Spišské prepošstvo s kapitulou. Založenie prepoštva urýchlila v druhej polovici 12. storočia nemecká kolonizácia. Kolonisti mali v rámci výsad aj právo slobodnej voľby farárov. Spišské prepošstvo spočiatku bolo vyňaté spod jurisdikcie ostrihomských arcibiskupov a bolo priamo podriadené Svätej stolici. Bolo to ako „samostatné biskupstvo“, hoci prví prepošti neboli biskupmi, ale vo vzťahu k Ostrihomu mali postavenie sufragánov. V roku 1348 uhorský panovník Ľudovít Veľký predložil pápežovi Klementovi VI. návrh na vyčlenenie Spiša z Ostrihomského arcibiskupstva a premenu prepoštva na samostatné biskupstvo, ku ktorému mal patriť i Liptov.

Nového ducha do cirkevnej správy priniesol koncil v Tridante, ktorý zdôraznil pastoračnú funkciu biskupov a ich stav biskupstva, čo pri tak rozsiahlom území arcibiskupstva nebolo možné. Pochopil to aj arcibiskup Peter Pázmaň. V roku 1629 predložil na synode v Trnave návrh na ro-

zdelenie Ostrihomskej arcidiecézy na štyri menšie diecézy. Prvom mala byť Spišská diecéza, do ktorej mal patriť Spiš, Liptov a Orava. Druhou malo byť gemerské biskupstvo so sídlom v Rožňave, do ktorého mala patriť i Turnianska stolica. Tretím mala byť turčianske biskupstvo s územím Turca a Zvolenskej stolice. Štvrtým malo byť novohradské biskupstvo so sídlom v Nových Zámkoch. Jeho úmysel zmarili uhorskí panovníci, ktorí začali vystupovať s tým, že im patrí na základe tzv. silvestrovskej buly (bola sfalšovaná) najvyššie patronátne právo na zakladanie biskupstiev a menovanie biskupov. V tomto období môžeme usudzovať, že ani čas na to nedozrel, pretože väčšina územia Slov-

enska ešte bola evanjelická a katolíkom chýbali nielen veriaci, ale aj kňazi.

Osemnásť storočie nebolo len storočím osvietenstva, ale aj storočím upevňovania absolutistických vlád. Panovníci si uzurpovali právo zasahovať i do výlučne cirkevných záležitostí. Začala s tým panovníčka Mária Terézia a vyvrcholilo to za Jozefa II. Panovníčka roku 1771 iniciovala založenie gréckokatolíckeho biskupstva v Mukačeve, bez zodpovedného dohovoru so Svätou stolicou. Takisto i rozdelenie Ostrihomského arcibiskupstva zriadením troch nových biskupstiev. Využila to, že miesto arcibiskupa nebolo dlhšie obsadené a dohodla sa s kaločským arcibiskupom Jozefom Baťánim, že ho vymenuje za ostrihomského arcibiskupa s podmienkou, že bude súhlasiť s rozdelením arcibiskupstva a so zriadením nových troch biskupstiev.

Vypracovaním plánu na rozdelenie arcidiecézy poverila v roku 1773 svojho poradcu Františka Kollera a ostrihomského kanonika Juraja Richvaldského. Títo jej v roku 1774 predložili plán na zriadenie biskupstiev na Spiši, v Jasove a v Banskej Bystrici. Keď Jozef Baťáni koncom roka 1775 s tým súhlasil, poverila komisiu, ktorá 23. a 29. decembra 1775 vypracovala definitívny návrh biskupstiev. Mária Terézia, 1. januára 1776 pri prijatí najvyšších hodnostárov krajiny, vymenovala Baťániho za ostrihomského arcibiskupa a založenie biskupstiev – Spiš, Banská Bystrica a Rožňava. Najviac to prekvapilo viedenského nuncia, ktorý o tom nemal informácie. Panovníčka, i keď bola presvedčená o jej práve zakladať biskupstvá, si uvedomila, že s tým musí vysloviť súhlas aj pápež. Po mnohých rokovaníach došlo ku kompromisnej dohode. Pápež Pius VI. vydal 13. marca 1776 bulu Romanus pontifex a Mária Terézia rozdelila kráľovským dekrétom z 15. marca 1776 územie Ostrihomskej arcidiecézy a vznikli tri nové biskupstvá – banskobystrické, spišské a rožňavské a menovala i nových biskupov. Oficiálne stanovisko k menovaniu

biskupov bolo predložené pápežskému konzistoriu 16. septembra 1776, ktoré ho schválilo, a tak sa mohli noví biskupi ujať správy svojich diecéz. Pre Banskú Bystricu to bol František Berthold, pre Rožňavu Anton Révai a pre Spiš Karol Salbeck.

Do hraníc Banskobystrickej diecézy pripadli stolice Turiec, Zvolen, ďalej severný Tekov (dekanáty Kremnica, Svätý Kríž, Nová Baňa), dekanáty Bojnice a Oslany z Nitrianskej stolice. Diecéza mala 12 dekanátov a 111 farností. V Banskej Bystrici sa stalo jezuitské kolégium biskupským sídlom a jezuitský kostol katedrálou. V každom biskupstve sa počítalo so zriadením seminárov, ktoré sa mali starať o výchovu kňazského dorastu.

Už 230 rokov sa Banskobystrická diecéza stará o pastoračiu svojich veriacich.

AHOJTE DETI

Nedávno sme mali v seminári milú návštevu. Seminár navštívili ôsmy propedeutici. Boli si pozrieť seminár, predstavených, bohoslovcov. Prežili tu s nami celý víkend. Jáj, vy nevíete kto to je... Prepáčte, hneď Vám to vysvetlím. Slovo propedeut pochádza z latinského slova... No, asi to skúsím ešte raz:) Hm, takže... propedeutici sú dospelí muži, ktorí majú v pláne študovať v seminári a podali už prihlášku. Fakt prosím, prepáčte. To víete, dospelí zvyknú používať cudzie slová, ktorým iní nemusia rozumieť. Čo je horšie, tak niekedy používajú také slová, ktorým sami nerozumejú. A to býva ozaj problém. No ale nemali by sme im to vyčítať. Môžeme sa z toho radšej poučiť. Je dobré, keď už použijeme nejaké neznáme slovo, aby sme aj vysvetlili jeho význam. Keby sme to tak nespravili, tí druhí by na nás len pozerali, že čo od nich chceme. Napríklad keby mi niekto z Vás, kto chodí na hudobnú výchovu povedal, že mám nakresliť basový kľúč, tak by som bol z toho paľ, že čo chce. Poznám rôzne kľúče – fabkový, francúzsky, viem ako vyzerá huslový, no ale basový? No ale späť k našim propedeutom. Takže boli tu a bolo ich osem. Boli si to tu obzrieť, aby to tu spoznali. A keď budú mať prijímačky, aby sa zbytočne nebáli. Predstavovať ich nejdem, veď ich uvidíte v jesennom Xaver-i. Už to ale nebudú propedeutici, ale prváci. Dovtedy sa môžeme za nich modliť, aby sa ničoho nezľakli a vydržali na svojej ceste. Ps.: Môžete nám do redakcie nakresliť, ako asi podľa Vás vyzerá taký propedeut. Troch najlepších odmena neminie.

Veľkonočná 8-smerovka

Riešenie vianočnej 8-smerovky: „Neklad' si otázku, čo potrebuje svet. Opýtaj sa seba, čo ťa oživuje a choď to robiť, pretože svet potrebuje ľudí, ktorí ožili.“ Rôzne knižné výhry sme poslali šiestim správnym riešiteľom: Magdaléna Bogyóová (LV), Katka Borovčíková (Nitr. Pravno), Martina Jóbová (ZC), Mária Rybošová (Sielnica), Katarína Šumichrastová (Dubnica n. Váhom), Jolana Zimanová (ZC).

Každé správne riešenie poslané do redakcie (e-mailom, poštou, SMS na číslo 0915438326) do 2006 bude zaradené do zlosovania. Riešením je trefný výrok Matky Terezy z Kalkaty: „Na začiatku ... milovať a láska...“ Nezabudnite uviesť adresu a vek. Slová ukryté v 8-smerovke sú odpoveďami na nasledujúce otázky:

Miesto, kde Ježiša ukrižovali voláme K..., iný názov ... , po hebrejsky (Jn 19)

Čo volali Ježišovi na slávu, keď prichádzal do Jeruzalema? (Jn 12,13)

O 5 dní neskôr zástup kričal: (Jn 19,6)

Potok tečúci medzi Olivovou horou a Jeruzalemom, kde bola záhrada, do ktorej sa prišiel Ježiš modliť. (Jn 18)

Nižší vojenský útvar (desatina légie) v rímskom vojsku, útvar osobnej stráže. (Jn 19,3)

Ako sa volal sluha, ktorému Peter odťal ucho? (Jn 18)

Názov pozemku, na ktorom sa Ježiš modliť: „Otče, ak chceš, vezmi odo mňa tento kalich! No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!“ (Mt 26)

Lukáš toto miesto nazýva (22,39)

Ako sa nazýva deň, keď si pripomínáme triumfálny vstup Ježiša do Jeruzalema?

Tri dni Veľkonočného trojdnia (dvojslovné názvy)

Meno proroka, ktorý napísal: „Uvidia, koho prebodli.“ (Jn 19,37)

Latinský názov najnovšej encykliky vyjadrujúci Božiu podstatu a základ veľkonočného tajomstva

Svätá omša kňazov so svojim biskupom na Zelený štvrtok doobeda má latinský názov: Počas nej sa obnovujú kňazské sľuby a biskup požehnáva tri oleje: krizmu, olej katechumenov a

Veľkonočná svieca

Výrok Piláta po latinsky (Jn 19,5)

S I M O N C Y R E N E - J S K Y , V I G I L I A , M A R I A K L E O P A S O V A , M A R I A M A G D A - L E N A , P A T I B U L U M , M I L U J T E N E - P R I A T E L O V , E M A U Z S K Y U C E N I K , V E C E R A D L O , J E R U Z A L E M , V E L K A N O C ,

S O V D E U S C A R I T A S E S T U M S
I M O S V Y P A T I B U L U M S K Z V L
E O L I V O V A H O R A L E A R O E Z E
M K E T E A N U S I M L L U I Y L L D I
O I T A C B L E B K A A R Z K K E E A A
C N A M E A T E M N Z A U S O A J N N P
R E I Z R A B U D U V J J N H L C Y E I
E C R I A R U B R E H E O N O V H S L E
S U P R D C K E I O N C O R R A O T A S
O Y E H L E J M P E N A J O T R R N D C
A K N C O D H O R A L P N E A I Y R G I
I S E A L R A Y N S Z A E T L A C T A A
L Z T S I O C E U C H M S A E O H O M N
I U J S M N D H A T O G L O G V O K A N
G A U I O E C C E H O M O B B R K A I A
I M L M L L V E L K Y P I A T O K T R S
V E I A A I K I N A M E S T E G T O A O
H S M M A V O S A P O E L K A I R A M H
O S A I R A H C A Z C H L A K S A P C E

Erráta: Olej katechumenov nájdete v tajničke ako OLEJ CHUMENOV

„Hľa, Boží stánok je medzi ľuďmi! A bude medzi nimi prebývať; oni budú jeho ľuďom a sám Boh - ich Boh - bude s nimi. (Zjv21,3)